

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Fiets- en voetgangersbrug

Gent en Destelbergen, Oost-Vlaanderen

2024C62

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

BUREAUONDERZOEK

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Kim Aluwé

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2024

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Synthese	5
1.3 Gemotiveerd advies	5
1.4 Concretisering maatregelen	6
BIBLIOGRAFIE	6
BIJLAGE	8

INLEIDING

De initiatiefnemer plant het bouwen van een fiets- en voetgangersbrug over de Schelde op grondgebied Gent en Destelbergen. De totale oppervlakte van het projectgebied (incl. werkzone bedraagt 5835 m², de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt 3307 m².

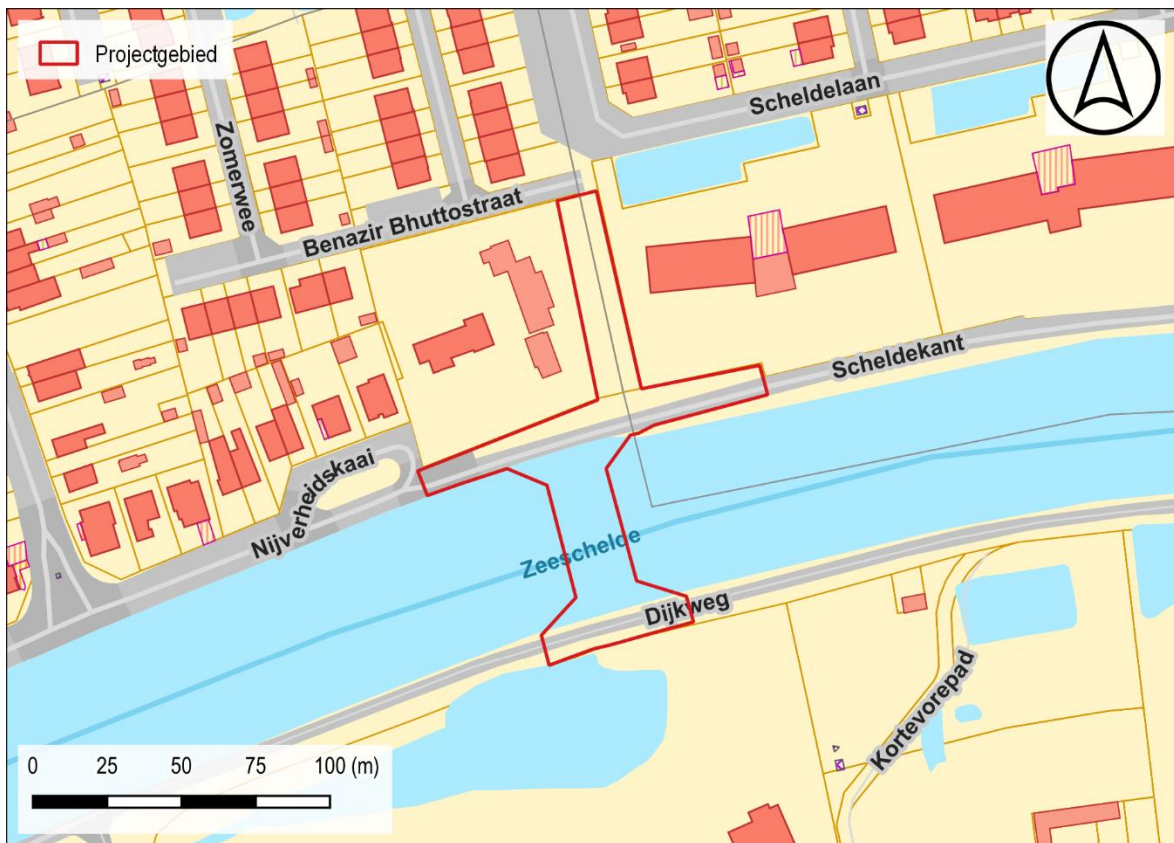
Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als bestaande waterweg, gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut, ambachtelijke bedrijven en kmo's en woongebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site. Een klein deel van de noordelijke werkzone ligt binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen buiten de GGA-zone meer dan 1000 m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van het projectgebied (openbaar domein) waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 3000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

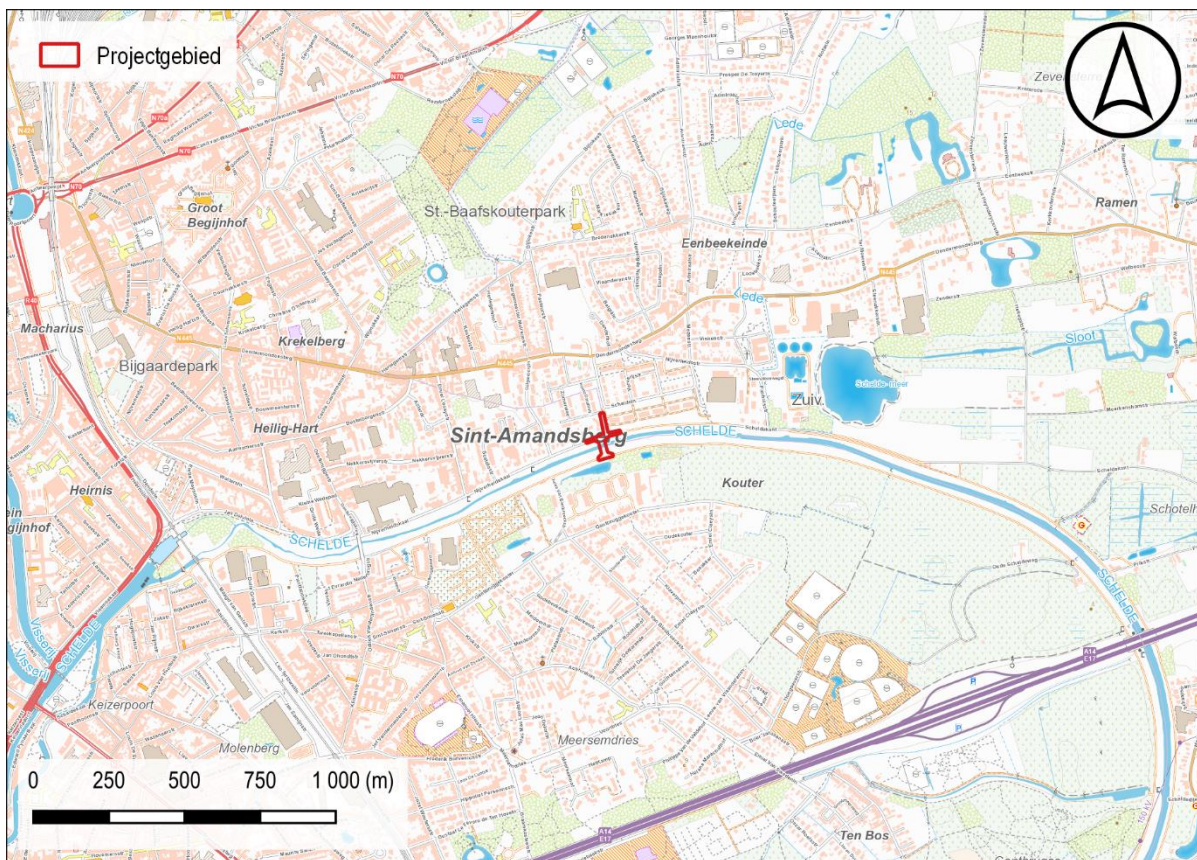
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2024C62	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
BOUNDING GEOMETRY	X ₁ : 107722	Y ₁ : 193410
	X ₂ : 107840	Y ₂ : 193569
KADASTER	Destelbergen, 1 AFD/ Destelbergen, Sectie A, nr. 77G2 + openbaar domein Gent, 19 AFD/Sint-Amandsberg 2 AFD, Sectie C, nr. 1227S, 1227M + openbaar domein Gent, 21 AFD/Gentbrugge 1 AFD, Sectie A, openbaar domein	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Scheldekant, 9070 Destelbergen Nijverheidskaai, 9040 Gent (Sint-Amandsberg) Dijkweg, 9050 Gent (Gentbrugge)	
OPZET INITIATIEFNEMER	Bouw fiets- en voetgangersbrug	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).

Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de bouw van een fiets- en voetgangersbrug over de Schelde op grondgebied Gent en Destelbergen. De geplande bodemingrepen betreffen het beperkt afgraven van de dijklichamen voor de bouw van betonnen inspectiekamers, de aanleg van een fundering op valse putten, het lokaal verhogen van de bestaande dijken en de heraanleg van de jaagpaden.

Het plangebied bevindt zich in het stedelijk gebied van Gent, op de overgang van de zandstreek binnen de Vlaamse Vallei naar de zandleem- en leemstreek omgeven door de alluviale vlaktes van Leie en Schelde. Het plangebied zelf maakt deel uit van de Scheldeloop en zijn alluviale vlakte. Het reliëf van het plangebied wordt grotendeels bepaald door zijn ligging. Het natuurlijke niveau van de alluviale vlakte ligt rond 5mTAW, de Scheldeloop wordt aangeduid rond 4-4,5mTAW. De dijken zijn antropogene ophogingen tot 7,8mTAW.

Het projectgebied bevindt zich in het Lid van Vlierzele (Formatie van Gentbrugge). De quartaire sequentie bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan, een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen en een fluviatiele afzetting van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (type 3a). De bodem op het plangebied wordt aangeduid als een antropogene, bebouwde bodem (OB).

Het plangebied bevindt zich ter hoogte van de Schelde op de grens van de gemeentes Destebergen, Sint-Amandsberg en Gentbrugge. Het wordt in de 18de-19de eeuw reeds gesitueerd ter hoogte van de Scheldeloop omgeven door een nat weiland/moeras in het noorden en akkerland in het zuiden. In de 20ste eeuw wordt er langsheen de Schelde industrie ingericht. Langsheen de noordelijke grens van het plangebied werd een textielververij ingepland. De fabrieksgebouwen worden in 2015 gesloopt en maken plaats voor een nieuwe woonwijk. De werken zorgen ook voor verstoringen in het noordelijke deel van het huidige plangebied.

Archeologisch onderzoek wijst op het gebruik van de omgeving rond het plangebied voor begraving en bewoning vanaf de metaaltijden over de Romeinse tijd, vroege en volle middeleeuwen tot de late middeleeuwen. Meermaals werden ook enkele lithische artefacten aangetroffen die wijzen op menselijke activiteit in het Mesolithicum en/of Neolithicum.

Het plangebied bevindt zich echter in en net naast de huidige Scheldeloop, de gekende sites liggen meestal op enkele tientallen tot honderden meters van de Schelde verwijderd. De specifieke locatie van het plangebied maakt het minder geschikt voor het aantreffen van sporensites, maar watergerelateerde structuren/vondsten of begraven prehistorische vondstenconcentraties zijn zeker niet uit te sluiten.

1.3 Gemotiveerd advies

Enkele van de werkzaamheden hebben nauwelijks invloed op het archeologisch bodemarchief aangezien ze plaatsvinden binnen een recente antropogene ophoging, nl. de dijken naast de Schelde. Het gaat hierbij om het lokaal verhogen van de bestaande dijken en de heraanleg van de bestaande jaagpaden. Voor deze ingrepen kan dan ook een vrijgave voorzien worden.

Voor de bouw van de brug worden 2 soorten bodemingrepen gepland: het plaatselijk afgraven van het dijklichaam tot 5,2mTAW en de aanleg van valse putten voor de fundering van de brug. Het bestaande dijklichaam wordt over een beperkte zone afgegraven tot het niveau van het omliggende maaiveld. Er kan worden verondersteld dat ook bij de originele aanleg van de dijk het niveau net onder het maaiveld reeds verstoord werd. De kans op nuttige kenniswinst bij verder vooronderzoek is omwille van de eerdere versterking en de beperkte oppervlakte van de ingreep dus zeer klein. Voor de funderingen worden grote stalen buispalen (diameter van 2,5 m) in de grond gedreven door deze aan de binnenkant uit te graven. Het is hierbij technisch niet mogelijk archeologisch onderzoek uit te voeren. Hoewel beide ingrepen mogelijk een impact kunnen hebben op het archeologisch bodemarchief, wordt verder onderzoek niet aanbevolen en kan eveneens een vrijgave geadviseerd worden.

1.4 Concretisering maatregelen

De werken vinden grotendeels plaats in een reeds verstoorde bodem ter hoogte van de bestaande dijklichamen. De kans op nuttige kenniswinst bij verder vooronderzoek voor het lokaal/beperkt afgraven van het dijklichaam is zeer klein. Bij de aanleg van de valse putten voor de fundering van de brug is archeologisch onderzoek technisch niet mogelijk. Op basis van de resultaten uit het bureauonderzoek is geen verder archeologisch vooronderzoek aangewezen. Het terrein kan worden vrijgegeven.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)	4

